

Het wel en wee in protestantse kring

GRAFSTENEN KRIJGEN EEN GEZICHT. GERT HOFSTINK & NATALIE OVERKAMP. STICHTING BEGRAAFPLAATSEN ERMELO-VELDWIJK. ISBN 978 90 816952 1 3. €16,75 (EXCLUSIEF VERZENDKOSTEN). BESTELLEN VIA INFO@BEGRAAFPLAATSENVELDWIJK.NL

De afgelopen jaren zijn er bij tal van instellingen initiatieven ontplooid om de oude begraafplaatsen, als ze al niet veel eerder geruimd waren, in ere te herstellen. Veelal was er jaren geen onderhoud verricht en lag de dodenakker er troosteloos en ontheemd bij. Dat was ook lang het geval op het landgoed Veldwijk in Ermelo, getuige een brief uit 1975 van een nabestaande aan de directie. Bij een bezoek aan het graf van zijn schoonouders trof hij er 'een wildernis aan die het ons bijna onmogelijk maakte het graf terug te vinden'. Veel haalde zijn noodkreet niet uit, want pas ruim dertig jaar later werd het herstel van de twee begraafplaatsen - een kleine oude uit 1887 en een grotere nieuwe uit 1906 - ter hand genomen. Dezelfde stichting die daar in 2008 mee begon, heeft recent het boek *Grafstenen krijgen een gezicht* uitgebracht. De auteurs vonden het hoog tijd om te achterhalen welke levens er schuilgingen achter de namen van al die doden die gedurende 77 jaar op Veldwijk begraven waren. Althans voor zover er een naam bekend was. Want menig graf ontbeerde, vanwege ontstentenis van nabestaanden, een grafsteen. Zo liet een adellijke familie een opgenomen dochter na haar overlijden simpelweg, alsof ze nooit bestaan had, uit de stamboom schrappen.

De bekendste patiënt die op het landgoed haar laatste rustplaats kreeg, is zonder twijfel Willemina van Gogh. Inderdaad, de zus van. Net als haar twee broers, Vincent en Theo, wordt ze - halverwege haar leven - in een psychiatrisch ziekenhuis opgenomen. Niet bekend is waar ze precies aan leed. Volgens haar medische status is ze 'zeer eenzellig', 'zit ze hele dagen wezenloos op haar stoel' en 'neemt ze totaal geen notitie van haar omgeving'. In 1941 overlijdt ze en een paar dagen later wordt ze op de nieuwe begraafplaats ter aarde besteld. In het aan haar gewijde hoofdstuk

krijgen we, vooral dankzij de brieven van haar beroemde broers, wel een beeld van de eerste helft van haar leven. Maar over het gestichtsleven lezen we amper wat, hoewel ze daar een kleine veertig jaar heeft doorgebracht. Dat euvel kleeft het hele boek aan. Wie zoals ik hoopte, via de geschetste portretten, het een en ander te weten te komen over de omgang met patiënten en personeelsleden in die tijd komt bedrogen uit. Wel schetst het boek in geuren en kleuren het wel en wee van het protestants-christelijk leven uit die jaren. Uiteraard, zou ik bijna zeggen, passeren tal van dominees de revue. Maar niet had ik verwacht dat destijds boekhandelaren in zo'n hoog aanzien stonden. (MARTY PN VAN KERKHOF)

GRAFSTENEN KRIJGEN EEN GEZICHT. GERT HOFSTINK & NATALIE OVERKAMP. STICHTING BEGRAAFPLAATSEN ERMELO-VELDWIJK. ISBN 978 90 816952 1 3. €16,75 (EXCLUSIEF VERZENDKOSTEN). BESTELLEN VIA INFO@BEGRAAFPLAATSENVELDWIJK.NL

